

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

Αργίες και εορτές

Ορθόδοξη Εκκλησία

Μνήμη της ευρέσεως του Τιμίου Σταυρού μετά των Τιμίων Ήλων υπό της μακαρίας Ελένης (326), Μεγαλομαρτύρων Αετίου, Θεοδώρου, Θεοφίλου, Κωνσταντίνου και Μελισσηνού των στρατηγών

Βασσόη, Καλλίστου, Κρατερού και των συν αυτοίς 42 μαρτύρων των εξ Αμορίου (Φρυγίας) και εν Βαγδάτη μαρτυρησάντων (†845)

Ευβούλου, Ευφρόσυνου & Ιουλιανού

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

1899 – Η Bayer καταχωρεί την ασπιρίνη ως εμπορικό σήμα.

1902 – Ιδρύεται η Ρεάλ Μαδρίτης.

1910 – Ο ελληνικός στρατός ανοίγει πυρ και σκοτώνει στο χωριό Κιλελέρ δύο αγρότες έπειτα από επεισόδια με τους σιδηροδρομικούς. Άλλοι δυο νεκροί πέφτουν στο χωριό Τσουλάρ, γεγονός που οδηγεί σε εξέγερση των αγροτών.

1933 – Αποτυγχάνει πραξικόπημα του στρατηγού Νικόλαου Πλαστήρα για να καταλάβει την εξουσία και να αποτρέψει τον σχηματισμό κυβερνήσεως από τον νικητή των εκλογών Παναγή Τσαλδάρη.

1964 – Ο βασιλιάς Παύλος της Ελλάδας πεθαίνει ύστερα από βασιλεία 16 χρόνων, 11 μηνών και 5 ημερών και ο διάδοχος Κωνσταντίνος Β΄ ορκίζεται βασιλιάς των Ελλήνων.

1968 – Τρεις αντάρτες εκτελούνται στη Ροδεσία. Πρόκειται για τις πρώτες εκτελέσεις από τη μονομερή ανακήρυξη της ανεξαρτησίας της Ροδεσίας, προκαλώντας τη διεθνή κατακραυγή.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1475 – Μιχαήλ Άγγελος, Ιταλός καλλιτέχνης

1619 – Συρανό ντε Μπερζεράκ, Γάλλος στρατιωτικός και ποιητής

1898 – Νικόλαος Λούρος, Έλληνας ακαδημαϊκός και πολιτικός

1931 – Ανέστης Λώρας, Έλληνας πολιτικός

1937 – Βαλεντίνα Τερεσκόβα, Ρωσίδα κοσμοναύτης

1977 – Γιώργος Καραγκούνης, Έλληνας ποδοσφαιριστής

ΘΑΝΑΤΟΙ

1958 – Κωνσταντίνος Γκότσης, Έλληνας πολιτικός

1964 – Παύλος, βασιλιάς της Ελλάδας

1984 – Αλέξανδρος Τσιγγούνης, Έλληνας στρατιωτικός

1994 – Μελίνα Μερκούρη, Ελληνίδα ηθοποιός και πολιτικός

2015 – Βασίλης Μαγγίνας, Έλληνας πολιτικός

2016 – Νάνσυ Ρίγκαν, Αμερικανίδα ηθοποιός και πρώτη κυρία των Η.Π.Α.

Κιλελέρ

Κάθε χρόνο την πρώτη Κυριακή του Μαρτίου διοργανώνονται από το δήμο τα «Κιλελέρια», για τιμήσουν την επέτειο της εξέγερσης. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης γίνεται δέηση στους πεσόντες και κατάθεση στεφάνων στο Μνημείο του Αγρότη. Το μνημείο αποκαλύφθηκε το 1997 και είναι έργο του Βολιώτη γλύπτη Δημητρίου Γκεντέκου. Απεικονίζει έναν κολίγο που κρατάει κοσιά και φοράει τραγιάσκα.

Το Κιλελέρ ή Κυψέλη είναι χωριό του Δήμου Κιλελέρ, του οποίου αποτελεί την ιστορική έδρα, στην Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας (πρώην νομός) της Θεσσαλίας. Σύμφωνα με την Απογραφή του 2011, έχει μόνιμο πληθυσμό 481 κατοίκους. Με το πρόγραμμα Καποδιστριας ήταν έδρα του δήμου Κιλελέρ.

Το χωριό είναι γνωστό για την αιματηρή αγροτική εξέγερση στις 6 Μαρτίου 1910, όταν οι χωροφύλακες πυροβόλησαν εν ψυχρώ τους αγρότες οι οποίοι διεκδικούσαν να τους μοιραστούν τα τσιφλίκια της Θεσσαλίας. Η εξέγερση στη συνέχεια επεκτάθηκε και σε άλλες περιοχές της Θεσσαλίας και θεωρείται ορόσημο στην επίλυση του αγροτικού ζητήματος της Ελλάδας.

Το αγροτικό ζήτημα στη Θεσσαλία ξεκίνησε με την ένταξή της περιοχής στην ελληνική επικράτεια το 1881. Η ελλειμματική παραγωγή του νεοσύστατου κράτους σε σιτηρά αδυνατούσε να θρέψει τον πληθυσμό και να επιτρέψει την εκβιομηχάνιση της χώρας, επομένως ο Αλέξανδρος Κουμουνδούρος επιχείρησε να λύσει το πρόβλημα με την προσάρτηση της σιτοπαραγωγού Θεσσαλίας.

Επί Τουρκοκρατίας οι κολίγοι της Θεσσαλίας είχαν τη νομή της γης που καλλιεργούσαν, των οικιών και των βοσκοτόπων και δεν επιτρεπόταν να εκδιωχθούν από αυτή, ενώ σε αντάλλαγμα οι τσιφλικάδες είχαν δικαίωμα εισπράξεως των προσόδων επί των μεγάλων εκτάσεων.

Εν όψει της προσάρτησης, οι Τούρκοι φεουδάρχες πούλησαν τις εκτάσεις σε Έλληνες εμπόρους της Κωνσταντινούπολης ή των παροι-

κίων, οι οποίοι αποδείχθηκαν χειρότεροι δυνάστες.

Σε αντίθεση με το οθωμανικό, το αστικό νομοθετικό πλαίσιο του ελληνικού κράτους στερούσε από τις καλλιεργητικές συμβάσεις τον ισόβιο και κληρονομικό χαρακτήρα τους και επέτρεπε τον εκδίωξή των αγροτών.

Το Κιλελέρ βρίσκεται στον θεσσαλικό κάμπο, 28 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά της Λάρισας, σε υψόμετρο 75. Στα νότια-νοτιοανατολικά του οικισμού βρίσκεται το ύψωμα «Τζαμί», με επίμκηες σχήμα και πεπλατυσμένη κορυφή. Σήμερα εκεί βρίσκεται το υδραγωγείο του χωριού. Κοντά στο χωριό βρίσκονται επίσης οι μαγούλες «Τσανάκα» και «Κυριακή» στα βόρεια-βορειοδυτικά, «Γρίβα» στα δυτικά-βορειοδυτικά και «Βρωμόπετρα» στα νότια.

Το όνομα Κιλελέρ είναι τουρκικό. Ετυμολογικά παράγεται από την λέξη göl (γκιολ), που σημαίνει λίμνη, λάκκος, έλος. Παλαιότερα υπήρχαν πολλά έλη στην περιοχή. Ο πληθυντικός της λέξης είναι göleler (Κιολελέρ), και τελικά Κιλελέρ που σημαίνει ελώδης τόπος. Λερ και Λαρ είναι καταλήξεις πληθυντικού αριθμού ονομάτων στην τουρκική γλώσσα.

Ο οικισμός από το 1919 (με το ΦΕΚ 29B - 10/05/1919) μέχρι το 1985 (με το ΦΕΚ 74A - 26/04/1985) ονομαζόταν Κυψέλη.

Στην περιοχή έχουν ανασκαφεί οικισμοί της νεολιθικής εποχής και έχουν ανακαλυφθεί ευρήματα εκείνης της περιόδου. Στο ύψωμα «Τζαμί» βρέθηκε μυκηναϊκός λακκοειδής τάφος. Στο τάφο βρέθηκαν 5 μυκηναϊκά αλάβαστρα και χάντρες από ορειά κρύσταλλο. Το ύψωμα Τζαμί πήρε το όνομά του

από το τζαμί που ήταν κατασκευασμένο εκεί. Σήμερα σώζονται μόνο μερικά ερείπια.

Ο Αργύρης Φιλιππίδης στο έργο του Μερική Γεωγραφία, το οποίο γράφηκε το 1815, αναφέρει ότι στο Κιλελέρ υπήρχαν 30 σπίτια Χριστιανών και 10 Μουσουλμάνων (Τούρκων), οι οποίοι όμως παλιότερα ήταν περισσότεροι, γι'αυτό και στην περιοχή κατασκευάστηκε τζαμί.

Στις 6 Μαρτίου του 1910, τα αιματηρά επεισόδια που ξεκίνησαν από το χωριό Κιλελέρ και εξαπλώθηκαν σε άλλες πόλεις της Θεσσαλίας, αποτέλεσαν την κορυφαία εξέγερση της ελληνικής αγροτιάς ενάντια στην εκμετάλλευση των τσιφλικάδων.

Σήμερα στο Κιλελέρ καλλιεργούνται βαμβάκι, σιτηρά και ντομάτες και εκτρέφονται βοοειδή και αιγοπρόβατα.

Μετά την ένταξή του στο ελληνικό κράτος, ο οικισμός προσαρτήθηκε στο δήμο Αρμενίου. Το 1912, το Κιλελέρ ορίζεται έδρα της κοινότητας Κιλελέρ. Με το ΦΕΚ 244A - 04/12/1997, αποσπάται από την κοινότητα Κιλελέρ και ορίζεται έδρα του καποδιστριακού δήμου Κιλελέρ, ενώ με το πρόγραμμα Καλλικράτης (ΦΕΚ 87A - 07/06/2010), ορίζεται ιστορική έδρα του δήμου Κιλελέρ.

Στο χωριό λειτουργεί από το 2010 λαογραφικό μουσείο, το οποίο στεγάζεται στο πρώην δημαρχείο του Κιλελέρ. Στη συλλογή του μουσείου συμπεριλαμβάνονται οικιακά σκεύη, υφαντά, τοπικές ενδυμασίες και άλλα καθημερινά αντικείμενα από τον 18ο αιώνα, τα οποία συνέλεξε ο σύλλογος γυναικών Κιλελέρ.